A°. 1857. N°. 303.

DINGSDAG 22 DECEMBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

Abonnementsprijs dezer Courant is per vierendeel jaars:

ƒ 4,50 binnen deze stad

ƒ 5,— franko per post.

Zij, die zich voor het volgende kwartaal wenschen te abonneren, ontvangen de nog verschijnende nommers van den dag der bestelling tot den eersten Januarij 1858 GRATIS.

Bij alle Boekhandelaren, Postkantoren en aan het Bureau, Korte-Nieuwstraat, worden abonnementen aangenomen.

UTRECHT 22 December.

Er zijn berigten uit N. Amerika omtrent de opening van het kongres op den 9. Dec. De president, de heer *Buchanan* gewaagt in zijne bij die gelegenheid uitgevaardigde Boodschap van de noodzakelijkheid van het sluiten van een nieuw verdrag met Engeland, vooral ook omtrent de zaken van Midden-Amerika. In China wil de Unie zich voorloopig onzijdig houden, maar natuurlijk wel de vruchten plukken van den strijd, die de Westmagten er zullen voeren. Eindelijk acht de President de tegenwoordige toltarieven ondoelmatig, maar hij durft thans evenwel nog niet tot eene tariefs-herziening over te gaan. De president betuigt, dat de Unie met alle mogendheden in vrede is. — Omtrent centraal Amerika, weet men nog niet, wat de boodschap zegt. Dat stuk is altijd zoo uitgebreid, dat niet zoo spoedig een goed uittreksel er van te leveren is, gelijk per telegraaf thans is geschied.

Buiten deze is er heden nog eene zaak van belang, de bekendmaking n. l. door de *Nord* van de eerste keizerlijk Russische besluiten in zake de vrijverklaring der landlieden in Rusland. Die besluiten gelden thans nog slechts de 3 provinciën van Wilna, Kowno en Grodno, waar de adel den wensch heeft geuit, om tot de vrijverklaring over te gaan. De keizer keurt dien wensch ten volle goed, en geeft den goeverneurs der genoemde gewesten volmagt, kommissiën uit den adel te benoemen, ten einde de vrijverklaring der boeren nader te regelen, op de grondslagen die de Czaar aangeeft, en die hierop neêrkomen, dat de heeren eigenaars van den grond blijven, maar de boer op den grond, dien hij bebouwt, en die noodig is tot onderhoud zijner familie, een regt van hypotheek of van vruchtgebruik heeft, dat elke boer bij magte is in eigendom te doen overgaan, door het land te koopen, door het geven van jaarlijksche uitkeeringen in geld of in arbeid. De boeren komen dus in zeer goeden toestand. De keizer doet aan den overigen adel in Rusland de uitnoodiging het voorbeeld der drie genoemde provinciën te volgen, om alzoo van lieverlede over te gaan tot eene daad, die, door de beschaving gevorderd, voor den adel bijna algemeen zeer voordeelig zal zijn, maar aan enkelen groote opofferingen zal kosten. Men mag de hoop koesteren, dat aan die roepstem des Czaars algemeen zal worden gehoor verleend.

Het is opmerkelijk, dat de boeren in de beide vorstendommen van Wallachije en Moldavie, onder de algemeen gevraagde verbeteringen, in die gewesten noodig geacht, ook bij kort, maar krachtig adres hebben aangedrongen op de opheffing der korvéen of heerlijke diensten, waaraan zij nog gebonden zijn. Men gaat dus in het Oosten van Europa van lieverlede een stap verder op den weg der beschaving. Lang kan het evenwel nog duren, eer men daar geheel op de hoogte is. Wat er echter dan uit 't Oosten zal opdagen is niet te voorzien.

De zaak van de doorgraving van de landengte van Suez wil de Porte voor den raad der groote mogendheden brengen. Dat zou weder een uitstel wezen, waarbij Engeland op nieuw misschien gelegenheid zou vinden, de beslechting der kwestie nog langer te bemoeijelijken, vooral daar lord *Palmerston* in zijn wederstreven schijnt te gaan rekenen op de medewerking van Oostenrijk, dat eerst zich bepaald voor de doorgraving verklaarde en thans weifelend wordt.

— Bij kon. besluit is het beheer en de invordering der dir. bel. en akc. in de gemeente St. Pieter, afgescheiden van de ontvangkantoren der dir. bel. en van de in- en uitg. regten en akc. te Maastricht, en vereenigd met het kantoor te St. Pieter.

— Bij beschikking van den minister van Binnenl. zaken is aan den opzigter van den waterstaat 4. kl. *J. Verkuijl Qnakkelaar*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend en tot opzigter 4. kl. benoemd, om dienst te doen in het 11. distrikt (Zeeland), *Frederik Raadman*, buitengewoon opzigter, in de prov. Gelderland, die aan het jongst afgelegd examen deelgenomen en aan de vereischten voldaan heeft.

— Uit Amsterdam schrijft men: De beroemde kunstschilder *N. Pieneman* alhier heeft van Z. M. den koning van Zweeden, de versierselen ontvangen van de orde der Poolster.

— Luidens berigten, bij het depart. van Marine ingekomen, heeft Zr. Ms. fregat met stoomvermogen de Admiraal van Wassenaar, onder bevel van den kapt. ter zee jhr. *de Vaynes van Brakell*, den 12. dezer maand de reede van Kadix verlaten, om zijne reis naar Toulon voort te zetten.

— Luidens een met de jongste mail bij het depart. van Koloniën uit Suriname ontvangen berigt, gedagteekend 21 November jl., deden zich in het distrikt Nickerie gevallen van kinkhoest voor, doch bleef de gezondheidstoestand overigens voldoende.

Met uitzondering van eenige ongeregeldheden op de plantage Vossenburg, heerschten ook rust en orde allerwege.

— In een schrijven uit Luxemburg aan de *N. R. Ct.* komt o. a. omtrent de eerste werkzaamheden der Kamer aldaar voor, dat die nog slechts in de sektiën hebben plaats gehad. De leden zouden het daar eens zijn geweest, om het cijfer der civiele lijst in principe toe te staan. Doch er zijn bedenkingen, wat betreft de opportuniteit. De nieuwe kieswet is als het ware het zwaard van Damocles, dat boven het hoofd der kamer hangt; die wet zegt duidelijk tot de vergadering, dat, zoo zij de voorstellen der regering niet aanneemt, zij ontbonden zal worden, om plaats te maken voor eene andere, zamengesteld uit leden, die gekozen moeten worden volgens de nieuwe wijze, namelijk door de gemeenteraden. Men heeft gezegd, en niet zonder reden, dat het beneden de waardigheid der kamer was, zulk een belangrijk en teeder artikel aan te nemen, onder dezen ongewonen druk.

Wat het budget betreft, dit schijnt groote wijzigingen te zullen ondergaan. Onder andere cijfers, die verworpen werden, bevindt zich ook de vermeerdering der traktementen van de ministers en de traktementen der staatsraden. Men heeft gezegd, dat deze laatsten hunne funktiën gratis konden uitoefenen, even goed als de leden van de Kamer, en de besparing, die men hierdoor verkrijgt, moest worden verdeeld onder de 50 oudste geestelijken van het land, die zich ten onzent in een dikwijls kommervollen toestand bevinden, en slechts een pensioen van 300 à 400 fr. kunnen erlangen.

De verkiezingen, welke onlangs, volgens de nieuwe wijze, hebben plaats gehad in de kantons Mersch en Grevenmacher, hebben, in weerwil van alles, toch de zege aan de oppositie verschaft, in het eerste dier kantons, het rijkste van het land.

Ter gelegenheid van die verkiezingen is onder onze bladen eene diskussie ontstaan over het al dan niet konstitutionnele van de ordonnantie betrekkelijk de verkiezingen. Het ministeriële blad *la Revue*, gemeend hebbende er het konstitutionnele van te moeten aantoonen, heeft de *Courrier* zich verpligt geacht het tegendeel te moeten bewijzen en aan te toonen, dat, door aan de gemeenteraden staatkundige funktiën op te dragen, men de konstitutie naar den geest en de letter schond. Eenige dagen vroeger had de *Courrier* eveneens de kwade gevolgen aangetoond, welke de oprigting van een regeringsblad, aan hetwelk ieder gedwongen zoude zijn zijne advertentiën te geven, voor de openbaarheid en de partikuliere belangen na zich zoude slepen.

De drukker van de *Courrier* heeft moeten boeten voor die ongehoorde stoutheid van het oppositieblad en werd bedreigd met de intrekking der koncessie; voortaan zal dus de *Courrier*, waarvan reeds een eerste drukker de koncessie verloren heeft, gedwongen zijn zich te onthouden van elke diskussie over de belangen van het land.

:— Omtrent het gewigtig onderwerp der spoorwegen zijn ook bij de Eerste Kamer adressen ingekomen van den raad der gemeente Steenwijk, verzoekende dat de regering worde in staat gesteld, door ondersteuning uit de schatkist, den aanleg van spoorwegen in het N. O. deel des rijks te bevorderen; van de kamer van koophandel en fabrieken te Breda, aandringende op het bevorderen van den aanleg van spoorwegen in de provincie Noord-Brabant, en van den raad der gemeente Bergen-op-Zoom, van gelijke strekking. De wet tot regeling van het armbestuur heeft verschillende gemeenteraden geleid tot het indienen van adressen aan Z. M., eerbiedig verzoekende, de voordragt aan de Staten-Generaal te doen tot wijziging van het domicilie van onderstand, en aan de Staten-Generaal, met uitnoodiging mede te werken tot het doen ophouden van een toestand, die, naar het oordeel van deze raden, de armoede bevordert en voor de geldmiddelen der gemeenten zeer bezwarend wordt. Deze adressen zijn van de raden der gemeenten Nieuwer-Amstel, Valburg, Wijk bij Duurstede, de Lier, Aagtekerke, Arnemuiden, Biggekerke, Domburg, Grijpskerke, Koudekerke, Meliskerke, Nieuw- en St. Joostland, Oostkapelle, Oost- en Westouburg, Ritthem, Serooskerke, St. Laurens, Vrouwepolder, Westkapelle, Zoutelande, Zijbekarspel en Wageningen. Ten opzigte van de opsluiting der Dieze heeft ook de Eerste Kamer een verzoekschrift ontvangen van het waterschapsbestuur voor de uitwatering van Grave naar den Amer, daarbij tegen die afsluiting opkomende, terwijl ook de gemeenteraad van 's Bosch zich deswege tot de Eerste Kamer heeft gewend.

— Gister werd aan de hoogeschool te Leyden tot dokter in de geneeskunde bevorderd, de heer *Leonardus Petrus Johannes Tulleners van Oldemarkt*, na openbare verdediging van zijn akademisch proefschrift: *Twee ziektegevallen door den schrijver waargenomen.*

— Van Harderwijk vertrekken nog deze maand een detachement sterk 133 man, om onder kommando der officieren *I. H. de Fremerij*, baron *C. I. v. Utenhove*, *H. L.* en *E. Benjamins* te Rotterdam op de Cadzandria, en een detach. van 130 man, om onder geleide van de luitenants *A. I. I. L. Prinsen*, *O. I. H. v. Vlierden*, *A. L. J. v. Kesteren* en *E. P. Tombrink* te Nieuwediep op de graaf v. Heiden Reinestein naar Batavia scheep te gaan.

*— De in de laatste jaren te Dedemsvaart ondernomen tabakskultuur is tot dus verre met goed gevolg uitgevoerd, voornamelijk ook in het afgeloopen jaar heeft die zelfs in verschillende opzigten de verwachting overtroffen; de ondernemer is daarom dan ook voornemens deze kultuur in het aanstaande jaar nog aanmerkelijk uit te breiden. Van deskundigen verneemt men, dat deze tabak, zoowel wat kwaliteit als kleur betreft, zeer goed met de Amersfoorter kan wedijveren. Vrij algemeen is men de meening toegedaan, dat het land, met geen winstgevender produkt kan bezaaid of beplant worden dan met tabak, zoo nl. alles te regt en te zijner tijd wordt aangewend en toegepast, wat voor dit produkt noodig en als behoefte kan geacht worden.

— Tot dus verre zijn op het Asyl Steenbeek, onder de leiding van Ds. *O. G. Heldring*, te Hemmen, geplaatst geweest 277 vrouwen. Van deze zijn 19 overleden, 41 gehuwd, 64 als dienstbaar geplaatst, 23 bij familie of anderen opgenomen, 3 aangeland in de Ommeschans, 49 weder tot het vorige levensgedrag teruggekeerd, 46 van welke geene berigten zijn ontvangen en dus uit het oog verloren en 32 thans nog op Steenbeek aanwezig.

— Gister namiddag ten 1 ure werden bij de arr.-regtbank te Amsterdam plegtig geïnstalleerd de heeren mrs. jhr. *C. Dedel*, *W. H. J. Jolles*, [illegible] *Termaat* en *C. D. Asser*, respektievelijk door Z. M. benoemd tot president, regter, substituut-officier van justitie en regter-plaatsverv. in gemelde regtbank.

:— Gister heeft ter teregtzitting van den Hoogen de advokaat-generaal, mr. *F. F. Karseboom*, konklusie genomen in de zaak der Maleijers. Die konklusie strekt tot kassatie van het door het hof in Zuid-Holland gewezen arrest: 1^{0}. omdat aan tijdelijk afwezige beschuldigden niet is medegedeeld wat in hunne afwezigheid is voorgevallen; en 2^{0}. omdat in het arrest geene beslissing voorkomt over de aanklagt van rebellie, waarvoor de andere thans vrijgesproken beschuldigden te regt stonden, tegen den eersten stuurman. En is alzoo gekonkludeerd tot verwerping van de eerste twee middelen van kassatie en de exceptie van onbevoegdheid, doch tot kassatie van het arrest, met uitzondering van die gedeelten, waarvan niet in kassatie is gekomen, en tot verwijzing der zaak naar een ander hof om, met inachtneming van 's hofs arrest, ten principale regt te doen. De uitspraak is bepaald op 12 Januarij a. s.

*— Naar men verneemt, zijn in de zitting van het Kantongeregt te dezer Stede, van den 18. December 1857, vijf en dertig personen tot boeten of gevangenisstraffen verwezen, ter zake van:

1 diefstal van te veld staande plaggen;
4 diefstal van te veld staand groen hout;
1 zonder vergunning afsteken van vuurwerk op eene openbare plaats;
2 zonder vergunning houden van mestvaalten;
2 zich als geleiders te plaatsen op door honden getrokken wordend voertuig;
1 bij het ledigen van een secreetput, niet plaatsen van een man met een lantaar;
1 zonder vergunning houden van varkens;
3 anders dan 's morgens vóór tien ure uitkloppen van karpetten op de straat;
2 werpen met steenen aan den weg;
8 zonder vergunning standplaats met kruiwagens enz. in te nemen op niet aangewezen plaatsen aan den openbaren weg;
8 zich in kennelijk beschonken toestand op den openbaren weg te vertoonen;
1 op marktdag door den midden doorgang tusschen de zakken op de Neude te rijden; en
1 niet ter keuring brengen van een rijtuig, op eene opentlijk aangekondigde schouw en naschouw van rijtuigen.

— In de *Prov. Overijss. en Zwolsche Ct.* leest men:

Door den visscher *F. G.* werden dezer dage twee jonge zalmen uit den IJssel gevangen. Deze thans zeldzame vangst herinnert aan den tijd waarin de zalmen in den IJssel zoo menigvuldig waren, dat de dienstboden bij hunne verhuring het beding maakten, dat zij niet meer dan tweemaal 's weeks zalm behoefden te eten. Zou de Piscikultuur ons dien tijd terug kunnen voeren?

— In den laatsten tijd is er meer dan immer sprake van openbare gezondheidskommissiën en dergelijken meer. Geen wonder dat er ook een *tijdschrift* is opgestaan, dat zich ten doel stelt „de bevordering van volkswelvaart, door verspreiding van eenvoudige beginselen van gezondheidsleer en openbare gezondheidsregering en hunne toepassing op het individueel en maatschappelijk leven." De redakteuren Dr. *Lubach* en Dr. *Egeling* hebben hun tijdschrift *schat der gezondheid* betiteld. Dat zij hun tijdschrift eene behoefte noemen is begrijpelijk; we hopen, dat de deelneming, die de uitgaaf ondervinden moge, de blijken zal dragen, dat de redakteuren daarin juist hebben gezien. Zij wenschen „de beginselen der gezondheidsleer, zoowel der bijzondere als der openbare, onder beschaafde lezers van alle standen te verspreiden, vooroordeelen omtrent vele punten, die met de levensregeling in verband staan, aan te wijzen en kon het zijn te overwinnen; fouten in opvoeding en leefwijs te bespreken; de wetten te doen kennen van welker opvolging het behoud der gezondheid afhangt; de plaats die de geneeskundige wetenschap in de maatschappij behoort in te nemen, de verhouding die tusschen de geneeskundigen en het publiek behoort te bestaan, ter sprake te brengen en allengs de overtuiging, die nu nog slechts het deel is van enkelen, tot overtuiging des volks te maken: dat de waarde der geneeskunde voor de maatschappij niet daarin is gelegen dat zij zieken geneest en verborgen kwalen ontdekt, maar dat zij eene hoogere roeping heeft, die tot heden te weinig gevoeld of geschat is; dat zij waken moet voor de gezondheid der maatschappij en dat hierin hare eigene kracht en wezen ligt."

Dat is eene schoone taak; hoe zij die denkt te vervullen moge uit de overal te verkrijgen eerste nommers blijken, waarin o. a., behalve mengelingen, [illegible]ndeld worden: De Gymnastiek in Nederland. [illegible] ook *onze* levensmiddelen vervalscht? Een [illegible] tot bevordering van volkswelvaart. Iets over [illegible] gezondheidstoestand van de City te Londen. [illegible] het loopen en leeren loopen der kinderen. [illegible]wakzalverij in China. Het verslag van de Typhus-[illegible]missie te Zutphen. De koncept-verordening om-[illegible] de keuring van levensmiddelen te Amsterdam.

— De *Opera Comique* te Parijs heeft van 1807—1857 39$^{1}/_{2}$ millioen fr. opgebragt. *La Dame Blanche* bragt in 1826 de opbrengst tot 981,461 fr., die in 1827 weder tot 722,375 fr. daalde. *Auber's Marco Spada* bragt de ontvangst in 1852 op 1 miljoen, en *Meijerbeer's Étoile du Nord* in 1854 op 1$^{1}/_{2}$ miljoen. Het personeel van 21 heeren en 12 dames kost 365,300 fr. per speelsaizoen. *Marie Cabel* heeft 40,000 fr.; *Faure* 25,000 fr. Het aandeel der armen was in 1856 104,000 fr., dat der schrijvers 135,000 fr. Thans zullen 't eerst weder worden opgevoerd *Le Carneval de Vénise* van *Thomas* en *Quentin Durward* van *Gevaert*.

HELLEVOETSLUIS, 19 December. Binnengekomen: Jacobus Martinus, kapt. *F. Meppelder*, van Batavia.

BROUWERSHAVEN, 21 December. Binnengekomen Eugenie, kapt. *Bargman*, van Batavia.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 21 *Dec.* 0.08 El; + AP. 7.93. Gev. 2 d.
Keulen, 20 „ 2 v. 2$^{1}/_{2}$ d. (2 v. 6 d. Rijnl.)
Gev. 2 duim. Rijnl.

Zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

In de zitting van de Eerste Kamer van gister worden achtervolgens met algemeene stemmen aangenomen de ontwerpen van wet: 1. tot vervreemding van een gedeelte van den eigendom van den staat te Konstantinopel in de voorstad Pera; 2. tot goedkeuring eener dading tusschen het bestuur der domeinen en de gemeente Enkhuizen; 3. houdende bekrachtiging van den afstand van rijksgrond aan de gemeente Helder, en 4. tot regeling van het fonds, voortspruitende uit koopprijzen van domeinen voor het dienstjaar 1857.

Daarna zijn aan de orde de beraadslagingen over het wetsontwerp tot buiten effektstelling en vervanging der Fransche wet van den 3. Sept. 1807 op de interesten. Ook dat ontwerp wordt, zonder beraadslaging, met 30 tegen 2 stemmen aangenomen. Tegen stemmen de heeren *Beerenbroek* en *v. Sasse v. Ysselt.*

Hierop deelt de Voorz. mede, dat de komm. van rapp. over het ontwerp tot verdere regeling van het muntwezen in Nederl. Indië gereed is met haar eindverslag. — Drukken en ronddeelen, terwijl de dag van beraadslaging wordt bepaald op morgen Woensdag, des voormiddags ten 11 ure.

De heer *Loopuyt* brengt, namens de komm. voor de verzoekschriften, verslag uit op eenige adressen, die ter griffie worden nedergelegd.

Daarna geeft de Voorz. kennis, dat de komm. van rapporteurs over de Staatsbegrooting voor 1858 zich nog moet bezig houden met het onderzoeken van eenige antwoorden van de regering op sommige verslagen. Hij stelt dus voor de zitting te verdagen tot des namiddags 2$^{1}/_{2}$ ure.

Dien overeenkomstig wordt besloten, en de zitting tot dien tijd geschorst.

Na de heropening heeft de heer *Loopuyt* nadere verslagen op verzoekschriften nopens spoorweglijnen uitgebragt. — Ook deze adressen worden ter griffie nedergelegd.

De Voorz. deelt mede, dat de komm. van rapp. thans gereed is met hare eindverslagen over de Staatsbegrooting voor 1858, over de kredietwet voor oorlog en over de wet op de middelen. — Drukken en ronddeelen en de dag van beraadslaging bepaald op morgen Woensdag, na afloop van die over de muntwet.

RUSLAND.

PETERSBURG, 12 December.

Hoewel nog niet algemeen bekend, bestaat er toch reeds een keizerl. reskript betreffende de emancipatie der boeren, in de goevernementen, Wilna, Grodno en Kowno, waar de adel zich ten eerste daarvoor verklaard heeft. De boeren zullen binnen twaalf jaren vrij zijn. De eigendom van den grond blijft den tegenwoordigen bezitters gewaarborgd, doch de boeren, welke dien bebouwen zullen geregtigd zijn tot het bezit hunner woningen, met den grond waarop die staan en bijbehoorende tuinen, behoudens echter de betaling eener schadevergoeding, binnen bovengenoemde twaalf jaren af te betalen en te bepalen door daartoe te benoemen kommissiën.

Den goeverneurs is een afschrift toegezonden van dit besluit, waarnaar zij zich zullen hebben te rigten, zoo ook in andere goevernementen eene gelijke zienswijze zich onder den adel over deze zaak openbaart.

SPANJE.

MADRID, 19 December.

De koningin heeft gisteren voor het eerst weder met de ministers gearbeid. Men ziet belangrijke wets-ontwerpen en maatregelen te gemoet. — H. M. zal spoedig de mis bijwonen.

Men zegt, dat het amortisatie-ontwerp, hetwelk de finantiële plannen van het kabinet zal vergezellen, gepaard zal gaan met een uitgebreid plan voor openbare werken. Het berigt, dat de heer *Mon* voornemens zou zijn, om de direkte belasting met 2 pCt. te vermeerderen, wordt tegengesproken.

Brieven uit Havana berigten, dat de schepen van het Spaansche eskader in die haven drie slavenhalers hebben in beslag genomen, die 1800 slaven aan boord hadden. Van de bemanning van een dier vaartuigen zijn verschillende personen en de kapitein Engelschen.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 18 December.

De Engelsche gezant te Konstantinopel, lord *Stratford de Redcliffe*, is gisteren avond van Triest alhier aangekomen. Voor zijn vertrek naar Londen, zal hij met onze ministers eenige staatkundige punten behandelen.

Lord *Redcliffe* zal bij den keizer in een bijzonder gehoor worden ontvangen, en slechts weinige dagen alhier vertoeven.

Terwijl men veel spreekt van den ongunstigen staat van zaken, welke steeds in het koningrijk der beide Siciliën heerscht, van de ontevredenheid der hoogere klassen tegenover de regering, welke stemming [illegible] onder het leger begint te heerschen en eindelijk [illegible] het veld winnen van het muratisme, verzekert men daarentegen van eene geloofwaardige zijde, dat [illegible] meerdere toenadering tusschen de kabinetten van Londen en Napels, ten minste eene overhelling tot toenadering bestaat.

— 21 *Dec.* Met. 5 pCt. 80$^{7}/_{8}$; Nat. 83$^{5}/_{8}$; Bank 981; Credit Anst. 204; Noord-Bahn akt. 177$^{3}/_{4}$; O.-Fr. Spoorw. akt. 295$^{3}/_{4}$; Saltzb. Sp. akt. 101$^{1}/_{4}$; Lomb. Ven. 108; W. op Lond. 10.20; Zilv. 7; Goud [illegible]

BERLIJN, 19 December.

Het gerucht, dat de prins van Pruissen den [illegible] Jan. de huwlijksfeesten te Londen zal bijwonen [illegible] gint weêr veld te winnen. De koning zou alsdan, [illegible] niet voor goed, dan toch tijdelijk de leiding [illegible] zaken weder op zich nemen.

Voor eenige dagen werd des avonds omstreeks 5 ure te Frankfort een schitterend lichtverschijnsel waargenomen. Het nam de rigting van het Z. [illegible] naar het N.W., doorsneed eene ruimte van meer dan 40 graden, en was van eene schitterend witte, [illegible] laatste lichtgroene en blaauwe kleur, van de schijnbare grootte en vorm van een duivenei. Het bewoog zich vrij diep, eene meer dan 12 graden lange lichtstreep achter zich latende, en verdween in de nabijheid van den Beer aan den horizont.

De volgende anekdote wordt voor *waar* verhaald. In de vorige week wandelde Koning *Lodewijk* tegen het vallen van den avond alleen door de straten [illegible] Munchen, als gewoonlijk zeer eenvoudig gekleed, al het geld, dat hij bij zich had, aan de armen [illegible] deelende. In de straat gekomen, waar de bank [illegible] leening zich bevindt, werd hij aangesproken [illegible] eene der vele vrouwen, die altijd voor den ingang van dat gebouw staan, hetzij om de liefdadigheid der voorbijgangers in te roepen, hetzij om voor de[illegible] of genen panden in te brengen of te lossen. [illegible] Koning droeg zijn paletot over den arm, en de vrouw, die den Vorst hield voor iemand, die zijn jas wilde verpanden, vroeg, of zij zich voor eene geringe [illegible] looning met die taak mogt belasten. De Koning gaf zijne toestemming, en de eerlijke vrouw bragt hem eenige oogenblikken later 10 fl. 12 kr., die [illegible] bankhouder haar op den paletot had gegeven. [illegible] de Koning die geheele som aan zijne gedienstige helpster liet en zich zoo spoedig mogelijk uit de [illegible] ten maakte, spreekt wel van zelf.

ENGELAND.

LONDEN, 20 December.

De *Observer* deelt de tijding mede, dat [illegible] huwelijks-kontrakt tusschen de koninklijke prinses van Engeland en den prins van Pruissen geteekend is door den Pruissischen gezant te Londen en de leden van het Engelsche kabinet.

Hetzelfde dagblad noemt het verspreid gerucht wegens eene voorgenomene huwelijksverbindtenis van den prins *van Oranje* met prinses *Alice* van Engeland van allen grond ontbloot.

Bij gelegenheid eener jagtpartij op de gronden van lord *Huntingdon*, welke ook door den hertog van *Cambridge* is bijgewoond, zijn in vijf dagen 3239 stuks wild geschoten en 1577 faisanten.

Het totaal der door de jongste finantiële krisis hier te lande veroorzaakte faillissementen wordt op eene waarde van p. m. 50,000,000 £ geschat. Hiervan zal echter een groot gedeelte nog te [illegible] komen.

De laatste berigten van de Westkust van Afrika bevestigen, dat de Engelsche kruisers aldaar met de meeste gestrengheid tegen den slavenhandel waken. De korvet Alecto had reeds 7 prijzen gemaakt. De Engelsche zeemagt bestaat aldaar uit 8 schepen en er werden nog twee andere verwacht.

De *Globe* meldt, dat het berigt in de *Times* van heden, als zou de Indiesche Komp. formeel aanzegging bekomen hebben van het voornemen van het goevernement om de dubbele regering af te schaffen, in hoofdzaak juist is.

De president der kompanjie heeft berigt bekomen dat het voornemen van lord *Palmerstons* kabinet [illegible] een voorstel van wet in te dienen, om het bestuur van Oost-Indië direkt onder het bestuur der Kroon te brengen.

Eene jonge Eng. vrouw, dochter van een geestelijke der Geveste Kerk, is, in deerniswaardigen toestand, uit Indië bij hare familie te Bristol teruggekeerd. Natuurlijk [illegible] zij in Indië een burgerlijk ambtenaar der Kompanje. Tijdens den opstand hebben de Cipayers eerst haren echtgenoot omgebragt en toen haar zelve de tong uitgerukt en verscheiden andere wonden toegebragt.

Een berigt van meer verblijdenden aard, en hetwelk tevens bewijst, dat het landvolk in Indië de Cipayers niet in wreedheid evenaart, is dat de majoor *Gowan*, dien men sedert lang onder de dooden rekende, plotseling te Alumbah verschenen is en daar aan zijne verheugde vrienden het volgende verhaalde: de muiters hadden hem geheel naakt uitgekleed en in dien toestand dwaalde hij lang door de velden rond. Intusschen voorzagen de dorpbewoners, die het niet wagen durfden hem schuilplaats te verleenen, hem van levensmiddelen en wel met zooveel aandrang dat hij gevaar liep van uit loutere hartelijkheid dood gevoederd te worden. Aan die welwillende landlieden had de majoor het ook te danken, dat hij eindelijk Alumbah bereiken kon.

LONDEN, Maandag 21 December.

De Afrika is gister avond te Liverpool aangekomen met de mail van N. Amerika en berigt van Nieuw-York van den 10 Dec.; de boot heeft 1,691,509 dollars in specie mede gebragt.

De fondsen waren er willig; de prijs van de boomwol 1/4 cent lager. De wisselkoers op Londen 108 1/2 à 109 1/2.

Den 9. Dec. was het kongres geopend. In de boodschap heeft de president zich o. a. verheugd over de benoeming van een nieuwen Engelschen gezant bij de Vereenigde Staten, maar hij betuigde zijn leedwezen, dat er nog eenige punten van verschil met Engeland bestaan. Hij beval aan het kongres de intrekking van het Clayton-Bulwer-traktaat met toestemming der wederzijdsche partijen en het sluiten van een nieuw traktaat aan, omdat Engeland en Noord-Amerika het oorspronkelijke verdrag op verschillende wijze uitleggen. Engeland doet nieuwe voorstellen, die *Buchanan* nog niet zal beantwoorden.

Na een nieuw verdrag betrekkelijk de verschillen met Centraal Amerika te hebben noodig geacht, raadt de President verder aan de onzijdigheid in de zaak van China; doch hij zal op een verdrag aandringen, waarbij de belangen van den wereldhandel zullen worden begunstigd.

Naar Spanje zal een nieuwe gezant worden gezonden, om de bestaande verschillen te vereffenen.

De President spreekt van de inrigting van de Amerikaansche tarieven van koophandel; de bestaande tarieven zijn ondoelmatig bevonden. Hij beschouwde echter de omstandigheden des lands te ongunstig, om vooreerst tot eene tariefsherziening over te gaan.

De boodschap verlangt de voorwaardelijke uitreiking van 20 millioen dollars in schatkistbilletten, om in den geldnood te voorzien, die de geldkrisis aan de inkomsten heeft veroorzaakt.

Omtrent de buitenlandsche aangelegenheden ademde de taal van den president over het algemeen een vredelievenden geest.

— 21 *Dec.* Gec. 92 7/8; Sp. 1 1/4 pCt. 25 7/8; Holl. 5 pCt. 106; 4 1/2 pCt. 96 1/2; Holl. 4 pCt. 97; 2 1/2 pCt. 74; Peru 4 1/2 pCt. 75 1/2; Sard. 5 pCt. 84 1/2; Mex. 19 3/4.

FRANKRIJK.

PARIJS, 20 December.

In de Suez-kwestie meent men in de laatste dagen bij de Oostenrijksche regering eenige verandering, althans verflaauwing voor den ijver in die zaak te hebben bespeurd.

Volgens het *Journal de Francfort* toch heeft zij al het denkbeeld geopperd, dat alle belanghebbende mogendheden over de zaak moesten beslissen, welke zij niet meer als eene uitsluitend Turksche kwestie beschouwt. Wordt deze zienswijze gedeeld, dan wordt noodwendig de zaak op de lange baan geschoven.

De pogingen ter bewerking eener toenadering tusschen Oostenrijk en Turijn, waarvan in den laatsten tijd nu en dan gewaagd werd, schijnen op het oogenblik volstrekt geen kans van slagen te hebben, daar de Oostenrijksche regering, naar verzekerd wordt, niet zeer ingenomen is met de troonrede van koning *Victor Emmanuel*.

Volgens het *J. des Déb.* zou in den gezondheidstoestand des konings van Pruissen geen gunstige verandering zijn gekomen. De koning is wel niet ziek, doch ook niet beter; eene rust van twee maanden heeft de gewenschte uitkomst niet opgeleverd. Vooral is het geheugen van den vorst zeer verzwakt; er zijn oogenblikken, waarin het hem ten eenenmale begeeft; op andere oogenblikken is het weder wonderbaarlijk helder en dan spreekt de koning van hetgeen zijne aandacht getroffen zoo goed, als hij nog zou hebben kunnen doen toen hij nog in het volle bezit zijner verstandelijke vermogens was, en zich onvermoeid aan den arbeid wijdde. Van zijne reize naar Italië is vooreerst zelfs bij zijn winterverblijf niet verlaten; na afloop van dit saizoen zal in overweging worden genomen of die nog mogelijk is, dan wel of het beter is, dat de vorst zich in de Rijnstreek vestige. Naast het belang dat de persoon des konings inboezemt, staat dat van het land. Aan 's lands toestand moet worden gedacht; wat nu in Pruissen geschiedt kan bij eene tusschenregering, bij eene ontstentenis van het soeverein gezag, vergeleken worden. De wil, die alles moet in beweging brengen en leiden, doet zich niet meer gevoelen; *Frederik Willem*, om zoo te zeggen afwezig, is niet genoegzaam vervangen, omdat de prins van Pruissen slechts met eene hem tijdelijk overgedragen magt bekend is. Dit zijn de opmerkingen, die men vrij algemeen begint te maken. En inderdaad, tot dusverre heeft de prins van Pruissen zich als een eenvoudig zaakgelastigde van den koning beschouwd en zich strikt aan diens wil gehouden, en meer dan eens heeft hij geene beslissing gegeven, wanneer 's konings wil hem niet duidelijk was. De gemoedelijkheid en naauwgezetheid van den prins, en zijn eerbied voor zijnen broeder, vermeerderen de onrust, die de buitengewone en misschien weêrgalooze toestand baart, waarin Pruissen zich bevindt.

De versterkingen welke onze regering naar China zendt zullen tusschen den 25 of 30 vertrekken. Men meent, dat zij voor hare hulp zich ten minste bij het einde van den oorlog een vast punt in het Oostelijk uiteinde van China zal verzekeren.

Aan 13000 soldaten is dezer dage verlof verleend, ten bewijze, dat het ernst is met de vermindering der uitgaven voor het leger.

De heer *Chaix d'Est Ange*, thans hoofd van het parket te Parijs, zal zijnen zoon geregtelijk laten vervolgen, omdat hij gedurende heeft met een markies, die zich beleedigende uitdrukkingen over hem (*Chaix d'Est Ange*, vader) zelven had veroorloofd. — Echt Romeinsch!!

Donderdag 11., des avonds 6 ure, was Parijs zoodanig in nevel gehuld, dat men geen tien schreden van zich konde zien, en het licht van de gaslantaarns door den nevel niet konde gezien worden. Vele plaatsen en kaden konde men niet dan met veel moeite passeren, en de rijtuigen bleven op vele plaatsen staan en vermeden de bruggen. Om ongelukken voor te komen, werden op de bruggen stads-sergeanten met brandende fakkels geplaatst. Deze nevel was overigens plaatselijk; want buiten Parijs was de lucht helder, alleen de horizont was beneveld; de sterren zag men aan den helderen hemel blinken.

De *Moniteur de l'Armée* deelt een zeer eenvoudig middel mede, om het ontploffen van het buskruid te beletten. Men voegt er stof van graphiet of potlood of ook van kool bij. Deze bijmenging, die niet nadeelig op de uitwerking van het buskruid werkt, is oorzaak, dat de ontbranding zich niet zoo spoedig van het eene deeltje aan het andere kan mededeelen en dat het buskruid niet in eens ontploft, maar langzaam verbrandt, even als harst of pik. Wil men het buskruid gebruiken, dan wordt het in eene zeef gedaan, waardoor het stof kan wegvallen. In Rusland werd, in tegenwoordigheid van grootvorst *Michaël*, een geheel magazijn van zoodanig vermengd kruid in brand gestoken zonder te ontploffen; de brand kon met eene gewone brandspuit gebluscht worden.

PARIJS, 21 December.

De keizer heeft het dagblad *le Memorial de Lille*, dat geschorst was, begenadigd en de uitgave weder vergund.

In Marseille heeft men berigt, dat den 19. Dec. aldaar groote voorraad granen is aangebragt; op dien dag alleen 100,000 mudden. De toevloed van geld naar Marseille bleef aanhouden.

De diligence van Nize naar Marseille is den avond van den 14. December nabij Draguignan, door 4 roovers aangevallen, van welke drie met geweren gewapend waren. De kondukteur *Boijer* verdedigde zich, doch was gedwongen hun 3900 frs. aan geld af te staan, die hij naar Marseille moest brengen. De reizigers zijn in de diligence niet verontrust.

— 21 *Dec.* Rente kont. 92,52; op tijd 3 pCt. 67,85; Fr.-Oost. Spoorw. 621; Sp. 1 1/4 pCt. 26; 3 pCt. 38.

BELGIË.

BRUSSEL, 21 December.

De werkzaamheden van de Tweede Kamer zijn nog luttel. Om de dienst niet te belemmeren, zal het kabinet kredieten vragen, op de leest geschoeid van 't vorig budget. Het nieuwe budget is echter voor 1858 reeds bepaald op 141,910,790 fr. in ontvangsten, terwijl voor de dienst voorloopige kredieten worden gevraagd voor bijna 16 miljoen frank.

Het kontigent is voor 't volgend jaar vastgesteld op 80,000 man.

Over de benoeming van den heer *Verhaegen* tot voorzitter van de Kamer is de klerikale partij uitermate verbolgen. Het *J. de Brux.* beweert, dat de meerderheid door zulke handelingen zich aan de verachting der natie prijs geeft; *la Patrie*, dat het schandelijk is, den man op den hoogsten zetel des lands te hebben geplaatst, die „de godsdienst belastert, de patroon is van *Marnix*, den opstand met vreugde in de hoofdstad begroette, en de misdadigers verdedigde, die wegens poging tot moord op den keizer der Franschen zijn veroordeeld."

De partij, die hare organen tot zulke schandtaal de toevlugt moet zien nemen, moet wel weinig achting voor zichzelve hebben. Hoe de gematigde pers in geheel Europa zich over de zegepraal der liberalen hier te lande heeft verheugd, is bekend. Maar 't is opmerkelijk, dat zelfs de *Diario Espanol*, half officiëel orgaan van het Spaansche ministerie, in een ferm artikel de overwinning der liberalen over de overmoedige en nooit tevreden te stellen partij der geestelijkheid bezingt. Dat blad zegt, dat die partij, die gedurende eenige jaren geheel Europa bijna in beroering houdt, door de groote meerderheid der kiezers, zoowel in Sardinië als in België, dus in twee Roomsche Staten, de luid sprekendste afkeuring heeft ontvangen over hare kuiperijen en eerzuchtige plannen. „Zij die eene reaktionaire staatkunde voor goed houden, zegt de *Diario* ten slotte, zijn in vollen strijd met den geest der eeuw; zij bereiden zich een tijdperk van onheil en jammerlijke misrekeningen. De onderkrukking van de liberale beginselen roepen altijd vroeg of laat eene schrikbarende omwenteling te voorschijn. Dan komt de wroeging van hen, die zelven alles hebben gedaan, om dien rampzaligen uitslag te doen plaats grijpen, maar die wroeging is nimmer een voldoend hulpmiddel voor het geleden leed."

ADVERTENTIEN.

*** Blokzijl, 18 December 1857. Heden ontsliep, in de hoop des beteren levens, onze hartelijk geliefde Vader en Behuwdvader, HERMAN VISSCHER, in den ouderdom van ruim 82 jaren.

Uit aller naam,

J. VISSCHER, Predt.

*** Heden overleed na een langdurig en smartelijk lijden, in den ouderdom van ruim 66 jaren, tot mijne en mijner kinderen diepe droefheid mijn geliefde echtgenoot ANTHONIE VAN DORSTEN JACs. ZOON.

Utrecht, 21 December 1857.

G. C. EENTJES, Wed. A. VAN DORSTEN Jz.

Eenige en algemeene kennisgeving.

De affaire in Droogerijen en Verfwaren wordt op denzelfden voet en firma voortgezet.

*** Voor de bewijzen van belangstelling met de bevalling mijner echtgenoot ondervonden betuig ik ook namens haar den hartelijksten dank.

J. A. P. BEUDEKER.

*** Het Bestuur der Hollandsche Societeit van Levensverzekeringen, opgerigt in den jare 1807 te Amsterdam, adverteert, dat van 1[0] Januarij 1858, dagelijks ten Kantore van gemelde Societeit, in de Reguliersdwarsstraat bij het Koningsplein X. 301, zal gevaceerd worden ter betaling der gewone Jaarlijksche Uitdeeling, verschenen den 31. December 1857, over het voor de Annuiteiten bijeengebragte Fonds.

De Directeur,

P. LANGERHUIZEN.

*** **Openbare verkooping** van eene aanzienlijke partij opgaande EIKEN-, BEUKEN-, IEPEN-, ESSCHEN-, BERKEN- en POPULIEREN BOOMEN, benevens HAKHOUT, afkomstig uit de nalatenschap van wijlen den WelEd. Heer J. J. SMITZ, benevens verhuring van enig LAND, op Maandag den 18. Januarij 1858, des voormiddags ten 10 ure, te Veenendaal, in het Logement *de Roskam*. Nader onderrigt ten kantore van de Notarissen SLOK en KEMELAAR, te Veenendaal. KOLFSCHOTEN, te Arnhem en TEMMINCK, te Utrecht.

Fijne Genua of Tafel-Olie.

*** HERMAN VAN DEVENTER, te *Zwolle*, Hoofd-Dépothouder voor het Koningrijk der Nederlanden, adverteert door deze, dat de **Genua-Olie** van de HH. SERIJ PELZ & COMP. te *Genua* te bekomen is aan het Hoofd-Dépôt à 70 Cts. en in de onderstaande Dépôts à 75 Cts. de Flesch.

Amsterdam, *G. M. Dieperink*, Martelaarsgracht.	Harderwijk, *W. I. Berends.*
	Haitem, *D. N. van Nes.*
Apeldoorn, *J. W. van Aken.*	Kampen, *D. J. en A. Jz. Stibbe.*
Arnhem, *G. I. de Roos Jr.*	Rotterdam, *H. T. Sepmeijer.*
Axel, *J. J. van Spanje.*	„ *A. Kuilenburg.*
Breda, *A. van Dijk.*	Steenbergen, *I. W. Laane.*
Bergen op Z., *C. P. Rogier Cz.*	Schoonh., *A. Kuilenburg Pz.*
Brielle, *H. I. Hartenroth.*	Sommelsdijk, *E. A. Fauël.*
Doesburgh, *J. de Bank.*	Tiel, *D. R. v. Wermeskerken Dz.*
Delft, *B. Frankamp.*	Tilburg, *J. T. Swagemakers.*
Dordrecht, *J. A. Knook.*	Utrecht, *J. M. Porton.*
Elburg, *J. Wijnbergen.*	Voorst, *J. J. Weijers.*
Geertruidenb., *W. J. de Hoog.*	Wageningen, *A.* [illegible]
Gouda, *F. v. Vreumingen. Dz.*	IJsselstein, *H.* [illegible]
Haarlem, *Cornelis Sipkes.*	Zutphen, *G.* [illegible]
's Hage, *Geb. Lampe.*	

Aanvrage om Dépôts *franco* aan het Hoofd-dépôt.

*** **Men vraagt** een ongehuwd Persoon van de P. G., niet boven de dertig jaren, van een fatsoenlijk gedrag en goed kunnende lezen, schrijven en rekenen; bij voorkeur iemand, die gediend heeft. Belanghebbende adresseren zich met eigenhandig geschrevene brief, met duidelijke opgaaf van naam en woonplaats onder lett. Q. aan het Bureau dezer Courant.

VERKOOPHUIS,

CHOORSTRAAT, E No. 14.

*** Op nieuw ontvangen een groot assortiment **Overschoenen**, Vilt- Fluweel- en Pluche **Pantoffels**, tot buitengewoon lage prijzen, als:
1e kwaliteit Heeren Overschoenen *f* 2.— en *f* 1,75
Dames 〃 *f* 1,60, 1,40 en *f* 1,20
Kinder 〃 *f* 1,20 en *f* 1,10.

Verder ruim voorzien van diverse soorten SPEELKAARTEN, OMBERDOOZEN, WASKAARSEN, MODERATEUR-LAMPEN, PORTEMONNAIES, PORTEFEUILLES, SIGARENKOKERS en vele nieuwe Artikelen van smaak.

T. UHLENBROEK.

*** Wie zijne Kagchels, Haarden, enz. voortdurend glanzend zwart wil hebben, en voor roest en brandvlekken bewaren wil, gebruike het echte

Glaced Fer of IJzerglans.

van H. G. K. VAN OMMEREN, te Arnhem. Het groote debiet van zijn IJzerglans getuigt genoeg de deugdelijkheid van hetzelve, en beveelt de verbruikers dus ten sterkste aan om wel te letten, dat ieder busje, alsmede de berigten omtrent de behandeling met zijn naam moeten voorzien zijn.

Te Utrecht alleenlijk verkrijgbaar bij

M. J. C. Ham, Choorstraat.	Vianen, D. J. J. Klerk.
J. C. Voogd, Waardpoort.	Baarn, E. v. Dapperen.
Rodelsturtz, Neude.	Ysselstein, A. Moolhuizen.
P. A. Buijtendijk, Voorstraat.	Hilversum, F. Ham.
R. W. Stern, Vreeburg.	Oudewater, Wed. J. Murk.
Rinkhuizen en Herminghuizen, 't Wijestraat.	En meer bekende dépôts op andere plaatsen.

*** DE PILLEN VAN HOLLOWAY zijn een uitmuntend middel voor *alle ongesteldheden* der vrouwelijke kunne. Dezelven worden bijzonder aanbevolen aan de bevolking der Nederlanden, aangaande derzelver buitengewonen uitwerking bij ongesteldheden der vrouwen, zoowel in den jeugdigen leeftijd van vijftien of zestien jaren, als in dien van veertig tot vijftig, en het is onbetwisbaar bewezen dat door dit middel die gevaarlijke tijdvakken van het leven, ongehinderd voorbijgaan, zonder dat het gestel in het minsten geschokt wordt.

Zijn op *franko* aanvragen à kontant te bekomen bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht, bij G. C. T. VAN DE ROEMER, te Amersfoort, en bij J. STRAATMAN, hoofddépôthouder te 's Bosch, alsmede te Londen, Strand, 244, en New-York 80 Maiden Lane. HOLLOWAY's etablissement.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 6,75, *f* 13,50, *f* 20,50. Potjes Zalf à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 13,85, *f* 20,95.

*** Bij J. G. BROESE zal *in den loop dezer week* worden uitgegeven:

STUDENTEN ALMANAK

VOOR

1858.

Uitgegeven door de Vereeniging

MUTUA FIDES.

*** W. J. A. MULDER, Pottenstraat, heeft uitgegeven en verzonden:

ALZOO LIEF HAD GOD DE WERELD.

DICHTREGELEN OP KERSAVOND

DOOR **PHILIPPUS.**

Prijs *f* 0,10. Ter verspreiding bij de 25 Ex. *f* 2,00.

Wie prijs stelt op de geboorte van den Verlosser verspreide deze Dichtregelen, ter bevordering eener heilige stemming op den plegtigen Kers-Avond.

*** Bij H. A. KRAMERS, te Rotterdam, ziet het licht:

G. J. MULDER,

SCHEIKUNDIGE VERHANDELINGEN EN ONDERZOEKINGEN.

1e Deel. **Prijs *f* 8.55.**

INHOUD 1e D. 1e st.: G. J. MULDER. **De Essayeer Methode van het Zilver, scheikundig onderzocht.** Prijs *f* 2.70.

1 D. 2e st.: RAUWENHOFF. **Scheikundig Onderzoek naar de Oorzaken en Voorwaarden van ontleding en naar de Middelen tot Bewaring van de Stoffen, die als voedsel genuttigd worden**, enz. Prijs *f* 2.25.

1e D. 3e st.: G. J. MULDER. **Het Bier scheikundig onderzocht.** Prijs *f* 3.60.

NB. *Ieder stuk is afzonderlijk verkrijgbaar.*

*** Bij de Uitgevers L. E. BOSCH & ZOON, Korte Nieuwstraat, en verder bij alle soliede Boekhandelaren zijn voorhanden de volgende Jaarboekjes:

UTRECHTSCHE VOLKS-ALMANAK VOOR 1858,

Prijs *f* 1.— (ingenaaid in zwaren omslag).
In karton met gepersten band . . . . *f* 1.30.
Verguld op snede in id. . . . . - 1.80.

Deze Almanak is verrijkt met het portret van Z. Exc. Mr. D. J. VAN EWIJCK VAN OOSTBROEK EN DE BILT, Oud-Kommissaris des Konings in de provinciën Drenthe en N. Holland, Minister van Staat, President Kurator der Utrechtsche Hoogeschool, en met drie plaatjes, voorstellende de vroegere Wittevrouwenstraat, den Plompetoren en de Cellulaire gevangenis.

Behalve het gewone Voorwerk: *de kalender, spoor- diligence- en stoombootdiensten, opgave van de namen der leden van verschillende besturen, van rijks of andere inrigtingen* en *statistiesche opgaven*, bevat dit Jaarboekje een belangrijk MENGELWERK, als: *Lodewijk in Utrecht*, door L. E. Bosch Sr., met een bijgevoegden *brief* over Koning Lodewijk door Dr. Wap; *de Noordzijde van Utrecht* door L. E. Bosch Sr.; *Utrecht en Oudewater* door Dr. R. C. H. Römer; *de oorsprong van de Lek* door Ds. R. Graadt Jonckers; *Statistiek der bevolking van Utrecht; Geschiedkundig overzigt der Utrechtsche Couranten* door Jhr. Mr. J. L. B. de Muralt; Levensschetsen van Mr. *v. d. Hagen v. d. Heuvel* en Prof. *Goudoever; Tentoonstelling van Oudheden* in 1857; *de Tombe der Amstels te Ysselstein*, Gedichten van de Heeren Dr. *Römer, de Greuve, v. Dobben*, Ds. *G. Jonckers, v. d. Bergh*, enz.

Bij bovengemelde Uitgevers zijn ook weder in groote menigte voorhanden, de alom getrokken, om inhoud en nette uitvoering zoozeer gezochte

NIEUWE
UTRECHTSCHE ALMANAKKEN
VOOR 1858.

De eerste oplage van 12,000 Exemplaren uitverkocht zijnde is eene tweede moeten ter perse gelegd worden. Deze is thans gereed, waardoor dan ook weder aan de menigvuldige aanvragen dadelijk kan voldaan worden.

> Uittreksel uit de *Utrechtsche Courant* van 21 Oktober 1857.
>
> Dit jaar heeft er eenige verwarring plaats gehad in de Utrechtsche paardenmarkte. De NIEUWE UTRECHTSCHE ALMANAK is daarom ter regter tijd gekomen, om die te herstellen, waardoor eenige marktzoekers onaangename teleurstellingen hebben moeten ondervinden, doch ook tevens de reeds lang bestaande dwaling, die algemeen heerschte, is hersteld. Burg. en Weths. hebben thans de orde, bij eene kennisgeving, in ons nommer van eergister opgenomen, in de markten opentlijk hersteld, zoodat men daarop alleen te letten hebbe, en dus enkel de markten zullen gehouden worden, op de dagteekeningen, die door den *Nieuwen Utrechtschen Almanak*, uitgave *L. E. Bosch en Zoon, (Korte Nieuwstraat)* worden aangegeven.

No. 1 groot 208 pag. . . . **15 Cen[ts]**
〃 2 〃 176 〃 . . . . **12½** 〃
〃 3 〃 144 〃 . . . . **10** 〃
〃 4 〃 112 〃 . . . . **7½** 〃

De Groote **Schrijf-Almanak** in perkament . . . . **40** 〃
〃 〃 id. 〃 groen perkament. . . . . . . **50** 〃
〃 Kleine id. 〃 〃 〃 (HET SMOUSJE) . **30** 〃
Het **Kostertje**, een voor ieder geschikt zakkalender, in groen perkament dat in de portemonaye's of portefeuilles kan gedragen worden . . . . . **10** 〃
De Groote **Kantoor Plak-Almanak**, waarop alle groote feestdagen met rood gedrukt voorkomen, zoo van ouds-her geschikt voor alle kantoren, **10** 〃

*** Door S. E. VAN NOOTEN, te Schoonhoven, is op heden uitgegeven en verzonden:

EEN LEVENSTEEKEN
OP EEN DOODENVELD

DOOR

J. HERMAN DE RIDDER.

Met eene staalgravure. Prijs *f* 1,60; gebonden *f* 1,90.

Dit werkje, slotsom van een onbenevelden blik op verschijnselen en teekenen van onzen tijd, zal ten volle bevredigen een iegelijk, die een boeijenden en juisten blik verlangt te vestigen op de *Rivieren, Plantages en Bosschen van onze Kolonie* **Suriname** *en hare bewoners.*

Marktberigten.

Utrecht, 19 Dec. *Winter Tarwe* van *f* 8,00 tot *f* 10,50. *Winter Rogge* van *f* 6,00 tot *f* 6,75. *Zomer Garst* van *f* 5,25 tot *f* 6,25. *Zand Boekweit* van *f* 7,25 tot *f* 8,00. *Zware Haver* van *f* 4,75 tot *f* 5,00. *Ligte Haver* van *f* 4,25 tot *f* 4,75. *Duiven Boonen* van *f* 7,50 tot *f* 7,75. *Paarden Boonen* van *f* 7,25 tot *f* 7,50. *Groene Erwten* van *f* 10,50 tot *f* 12,50. *Peren* van *f* 2,00 tot *f* 3,00 het mud. *Appelen* van *f* 3,75 tot *f* 4,25 het mud. *Boter (gras)* van *f* 1,10 tot *f* 1,20. *Idem (wei)* van *f* 0,80 tot *f* 0,90. *Idem (hooi)* van *f* 0,90 tot *f* 1,10 het pond. *Hoendereijeren* van *f* 3,50 tot *f* 4,50 de 100 stuks. *Aardappelen* van *f* 1,90 tot *f* 2,50 het mud.

Ter markt waren aangebragt: 893 mudden Tarwe, 209 m. Rogge, 448 m. Boekweit, 410 m. Haver, 105 m. Garst, 227 m. Duiven en Paardenboonen, 10 m. Groene Erwten, 886 m. Aardappelen, 1575 ponden Boter.

Aan de Graanmarkt was de handel traag, en waren de prijzen van den vorigen marktdag moeijelijk te bedingen.

Amsterdam, 21 Dec. Granen werden heden tot vorige prijzen verhandeld. Tarwe in een doen; 132 ℔ nieuwe witb. Pools. *f* 325; 129, 130 ℔ Jarige bonte dito *f* 310, *f* 315; 126 ℔ Sandomir *f* 255; 132 ℔ Nassaud. *f* 280. Rogge onveranderd; 122 ℔ Jar. Belg. *f* 180; 122 ℔ Pruiss. *f* 167; 118 ℔ Archangel *f* 158; 116, 119 ℔ Petersburg *f* 148, *f* 154. Garst iets vaster; 103, 104 ℔ nieuwe Vries. w. *f* 168, *f* 170.

Rotterdam, 21 Dec. Granen enz. Tarwe: Zeeuwsche, Vlaams. en Overm. was minder aangevoerd en vond voor de middelbare kwaliteiten tot 10 a 20 c. hooger genegen koopers: goede en puike *f* 8.50 a *f* 8.90; mindere *f* 6.75 a *f* 8.30; Roode ruimer aangevoerd en *f* 10 lager afgegen: 166, 168 ℔ nieuwe Hoogl. Kleefs. *f* 310, *f* 320; 164 ℔ dito *f* 305; 162 ℔ nieuwe Bovenl. Ris *f* 210; 160 ℔ dito *f* 275. Rogge: Overm., Zeeuws. en Vlaams. weinig ter markt en tot vorige prijzen verkocht, *f* 5.50 a *f* 6.40; voorts 155 ℔ nieuwe Belgische *f* 200; 150 ℔ Jar. dito *f* 192; 142 ℔ Petersb. *f* 155. Gerst: Zeeuws., Vl. en Overm. Winter 10 c. hooger, *f* 4.80 a *f* 5.70; dito Zomer als voren, *f* 4.70 a *f* 5.60. Haver: Zeeuws. en Inl. Korte *f* 3.50 a *f* 4.70; dito Lange *f* 2.10 a *f* 3.30. Boekweit op 140 ℔: Noordbrab. *f* 225, *f* 230, *f* 238.

Schiedam, 21 Dec. Granen. Verkocht: Rogge, gedr. Wolgast *f* 185 6/w.; 144 ℔ Archangel *f* 175.
Moutwijn per Ned. vat zonder fust *f* 12,00. Jenever id. *f* 17,50. Amsterd. proef *f* 18,75, zonder de bel[asting]. Spoeling *f* 2,10 per ketel.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk N[ederlandsch] Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnem*[…]

Dec.	Uren.	Wind-rigt.	Wind-kr.	Barom bij 0°.	Ther F.	Afwijk. d. temp.	Vochtigh.	Gev. regen	*Aanmerk*[…]
			N. ℔						
20	2	zzw.	7.0	763.14	38.7	+ 0.7	0.94	0.2	Betr., n[…]
	10	wzw.	18.0	59.34	42.1	+ 5.6	0.94	1.9	Zw. bew[…]
21	8	zw.	1.5	62.03	38.3	+ 3.4	0.98	0.2	Bewolkt.
	2	zw.	10.0	61.70	46.4	+ 8.3	0.97	0.1	Betrokk[…]
	10	wzw.	13.0	62.87	48.0	+ 12.1	0.98	1.9	Betr., r[…]
22	8	wzw.	17.0	64.41	48.6	+ 14.0	0.95	1.4	Zw. bew[…]

PRIJZEN DER EFFEKTEN.
AMSTERDAM 21 December 1857.

NEDERLAND.				
Werkel. Schuld . . .	2½	pCt.	63	63$\frac{1}{16}$
dito dito	3	〃	74¾	75¼
dito dito	4	〃	96$\frac{1}{16}$	96⅛
Amortisatie-Sijndikaat	3½	〃	89½	
Handelmaatschappij .	4½	〃	136¼	136½
Oost-Indische Leening	4	〃	94¾	94⅞
BELGIE.				
Certifik. Adm. B. bk.	2½	pCt.	50⅜	
Certifik. bij *Rotschild*	2½	pCt.	50¾	
SPANJE.				
Obligatien	1½	pCt.	25⅛	25$\frac{5}{16}$
Oblig.	3	〃	41⅜	
Binnenl. Schuld . . .	3	〃	36$\frac{9}{16}$	36⅝
Amortisable			5$\frac{9}{16}$	5⅝
PORTUGAL.				
Obligatiën	3	pCt.	44	44¼
dito 1856.	3	〃	43⅛	43¼
RUSLAND.				
Oblig. bij *Hope en Co.*	5	〃	104	
Obligat. 1828 & 1829	5	〃	102⅜	102½
Certifikat. 1831 & 1833	5	〃	91¾	
Certifikaten 1840. . .	4	〃	83	
Cert. bij *Stieglitz* . .	4	〃	82	82¼
〃 〃 N.	4	〃	81¼	
dito 5e Serie	5	〃	94⅞	95
dito 1855 6e Serie. .	5	〃	97¾	98
dito Adm. te Lond.	4½	〃	94½	
POLEN.				
Aand. 1835, fl. 500			150½	
Obligatien.	4	pCt.	75⅞	76
OOSTENRIJK.				
Oblig. Metaliek . . .	5	〃	72$\frac{5}{16}$	72¾
Oblig. Rente Am. . .	5	〃	85⅜	85¾
dito dito Nat. 1854.	5	〃	74⅝	75
dito dito	2½	〃	37½	37¾
BRAZILIE.				
Geldl. 1824, £ 100. .	5	pCt.	95⅞	
AMERIKA.				
Ecuad. Oblig. 1855 .	100 £		13$\frac{5}{16}$	13$\frac{13}{16}$

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

Bijvoegsel bij No. 303 van de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

Provinciale Staten van Utrecht.

Zitting van Woensdag 2 December.

Tegenwoordig zijn 33 leden; afwezig de heeren *Laan*, *Kien*, *v. Asch v. Wijck*, *Ackersdijck*, *v. d. Poll*, *Hartjens*, *de Geer v. Oudegein* en *v. Bel.*

Aan de orde is de voortzetting der beraadslagingen over het ontwerp-regl. op de waterschappen, en wel over art. *i* van de voorstellen der komm. betreffende de verkiezingen, dat met de drie volgende zonder omvraag wordt aangenomen.

Art. *n.* Bijaldien eene herstemming noodig is, roept het bestuur de stemgeregtigden daartoe op bij brieven, waarin de namen vermeld staan van hen, over wie de herstemming loopen zal.

De herstemming heeft plaats binnen twee maanden na de eerste stemming.

De heer *H. Verloren* stelt voor, dit art. aldus te lezen: »Bijaldien eene herstemming noodig is, geschiedt die dadelijk nadat de stemming afgeloopen is. De gelegenheid tot stemming behoeft alsdan niet langer dan een uur open te staan.

De heer *v. Nooten* zegt dat de komm. zich hiermede niet vereenigt, daar de stemmenden na de inlevering hunner biljetten niet blijven. Spr. heeft onlangs eene stemming bijgewoond, die drie uren duurde. Spr. vraagt, als nu 70 of 80 stemgeregtigden opkwamen, hoe het dan mogelijk ware, dien dag nog tot eene herstemming over te gaan.

De heer *H. Verloren* zegt, dat dergelijke bepaling in het regl. van Z.-Holland ook voorkomt en aldaar in de praktijk dus wel mogelijk is. Het is van belang om de bijeenkomsten van ingelanden zoo min mogelijk te vermenigvuldigen, omdat het vergaderen, zoowel voor het bestuur als ook voor hen zelven onkosten, in allen geval tijdverlies zal veroorzaken; anders zal het gevolg zijn dat ingelanden in het geheel niet meer zullen opkomen. Men bedenke toch dat het hier geldt een regl. voor de kleinere waterschappen.

De heer *v. Hoytema* kan zich niet voorstellen hoe men dadelijk tot eene herstemming zal kunnen overgaan; de bepaling zou slechts veroorzaken, dat, als in eene verg. gestemd wierd, men niet opkwam, uit vrees van te lang te moeten blijven. Spr. meent, dat het voorstel het geheele stelsel vernietigt.

De heer *Broers* merkt aan, dat men ook volgens het reglement op de waterschappen in Noord-Holland terstond tot eene herstemming kan overgaan.

De *Voorz.* meent, dat de naleving van het voorstel van den heer *Verloren* moeijelijk, zoo niet onmogelijk zal zijn. Spr. heeft hooren spreken van kleine polders, doch daar zal men stemmen in verg. en kan men dadelijk tot de herstemming overgaan. Spr. vraagt, of, als in den polder Lopik de 100 ingelanden kwamen stemmen, dat werk op een dag zal kunnen afloopen en nog eene herstemming er op volgen. Men zou vroeger kunnen aanvangen, maar Spr. meent, dat toch het uur zoo moet worden gesteld, dat die ver af wonen tijdig kunnen komen, zonder zich te vroeg op weg te begeven.

De heer *H. Verloren* zegt nader, dat zijne bedoeling was, niet dat deze bepaling, maar het regl., in het algemeen geldt voor de kleinere waterschapsbesturen in de provincie; daarom behoort dit regl. waar het kan, meer eenvoudige bepalingen te bevatten dan dat voor de hoogheemraadschappen en andere grootwaterschappen. Wat de mogelijkheid der zaak betreft, zoo heeft de ondervinding hem geleerd dat twee à driehonderd stembriefjes binnen ruim een uur door een stembureau kunnen geopend worden. Het is waar, de ingelanden zullen nu moeten wachten tot de opening is afgeloopen; dit is lastig, maar voor hen die van elders komen is het nog veel lastiger en bovendien ook kostbaarder, om op eenen anderen dag terug te komen om te herstemmen.

Het voorstel van den heer *Verloren* wordt alsnu met 15 tegen 12 stemmen aangenomen. Tegen hebben gestemd de heeren *Metelerkamp*, *Schas*, *Story v. Blokland*, *v. Nooten*. *Boer*, *v. Veersen*, *Spengler*, *v. Beeck Calkoen*, *Lagerwey*, *Vos*, *de Heus* en *v. Hoytema.*

De heer *v. Hoytema* meent, dat er nu geen waarborg is, hoeveel personen voor de tweede stemming tegenwoordig moeten zijn, zoodat, als de stemmenden zich voor een groot deel hebben verwijderd, die herstemming met een zeer klein aantal personen zal geschieden.

De heer *H. Verloren* merkt hiertegen op, dat het geval, dat er bij de herstemming zoo weinig ingelanden stemmen, zich even goed kon, en, naar hij vermeent, eerder zou voordoen, als de herstemming, zoo als de komm. voorstelde, op eenen anderen dag zou plaats hebben. Nogtans heeft de komm. daarvoor geen minimum van stemmen gesteld. Als een minimum te bepalen wenschelijk is, dan moest dit ook voor de 1. stemming bepaald worden. De bepaling waarop de komm. doelt, zou ook het ongerief hebben dat het aan de willekeur van eenige ingelanden zou verblijven om de herstemming krachteloos te maken door alsdan niet mede te stemmen.

Artt. *o* en *p* hierop zonder omvraag zijnde aangenomen, wordt overgegaan tot de behandeling van art. 5 van het ontwerp.

Art. 5. Tot leden van het bestuur kunnen alleen worden benoemd Nederlanders in het volle genot hunner burgerlijke en burgerschapsregten, die den ouderdom van 23 jaren hebben bereikt.

Tenzij het bijzonder reglement bepaalt, zij dat meerdere in den omslag dragende bunders moeten bezitten.

Nogtans kunnen, behoudens goedkeuring van Gedep. Staten, ingelanden, die het bepaalde grondbezit of de stemgeregtigdheid missen, zonen van ingelanden, huurders of bruikers van land in het waterschap, tot leden van het bestuur worden benoemd of voorgedragen, bijaldien zij aan de vereischten van alinea 1 voldoen.

Tot voorzitter kan ook iemand benoemd worden, die geen ingeland is, zoo hij de bij al. 1 gevorderde hoedanigheden in zich vereenigt.

De heer *Menso* acht het laatste lid van het art. ondoelmatig, daar het grondbezit de geheele oekonomie van het regl. regeert. Spr. meent, dat het in de toepassing ook wel uitzondering zal worden.

De *Voorz.* kan dit laatste niet toegeven en wijst er op, dat dikwijls de keuze voor voorzitter of polderschout op de burgemeesters valt, als het best met admin. zaken bekend, ook al zijn die geen ingelanden. De bepaling is dus niets dan eene bestendiging van wat in de prov. gebruikelijk is. Gedep. Staten hebben geen reden gezien om die bevoegdheid van ingelanden te beperken.

De heer *Broers* vindt het goed die vrijheid te laten, daar zich tot het geval kan voordoen, dat onder de ingelanden geen tot voorzitter geschikt persoon te vinden is, althans niet zoo geschikt als buiten de ingelanden. Spr. ziet ook niet in, waarom men het beginsel van grondbezit zoo ver zal doorvoeren, te meer, wijl een voorz. die geen grondbezit heeft, soms geacht kan worden in zijne handeling onpartijdiger te zijn.

De heer *v. Cleeff* acht het hoog noodzakelijk; de ondervinding heeft geleerd, dat in vele polderbesturen de burgemeester deel uitmaakt van het bestuur en wel met goed gevolg.

De heer *Menso* meent, dat alle leden de bedenking zullen toestemmen, dat in vele gemeenten de burgemeesters het meest geschikt kunnen geacht worden om dergelijke betrekking waar te nemen; daar het dus hier schijnt te zijn om het bijzonder doel te bereiken, dat de burgemeester ook voorz. zou kunnen zijn, gelooft hij, dat men wel zou doen, dat als uitzondering uit te drukken.

Den *Voorz.* is niet gebleken dat dit het doel is, maar wel om de meest mogelijke vrijheid te laten, zoodat ook andere geschikte personen, die geen ingeland zijn, kunnen gekozen worden. Eer men die vrijheid beperkte, meent Spr., dat de noodzakelijkheid daartoe moest worden aangetoond.

De heer *Menso* ziet in art. 5 juist dat waar de stemgeregtigden zullen handelen hunne vrijheid beperkt wordt, zoodat in het stelsel van het regl. de beperking ligt van stemgeregtigden en de ontheffing van het bestuur; in art. 9 vindt men echter ook eene beperking van het bestuur, en alzoo art. 5 in strijd met art. 9.

De *Voorz.* meent, dat het bestuur de ingelanden vertegenwoordigt en geacht kan worden hunne regten uit te oefenen. Spr. heeft hooren toegeven dat de uitzondering zou kunnen worden toegestaan ten aanzien der burgem., doch dit kan schadelijke gevolgen voor de polders hebben; als bv. een bekwaam man die geen eigenaar doch burg. en als zoodanig tot voorz. benoemd was, als burgem. aftrad, dan zou, volgens het denkbeeld van den heer *Menso*, men hem ook als Voorz. moeten verliezen.

De heer *Lagerwey* meent, dat de omstandigheden niet gelijk staan, daar de burgem. benoemd wordt voor eene gemeente, waar hij vreemd is, hetgeen niet bestaat voor iemand anders, wien Spr. het gevaarlijk zou achten tot Voorz. te benoemen als hij geen bezit in den polder heeft. Spr. stelt dus voor in al. 4 achter »is" te lezen: »mits den post van burgemeester bekleedende," en de rest te laten wegvallen, dewijl een burgem. altijd de overige vereisehten *moet* bezitten.

De heer *v. Hoytema* zegt, dat nu burgem., in alle andere prov. aangesteld, zouden kunnen worden benoemd.

De heer *Bastert* meent, dat dit ook het geval kan zijn met de personen, nu bij al. 4 bedoeld. Spr. meent, dat als men den burg. benoemt, men iemand heeft die geacht moet worden het algemeen belang te behartigen, terwijl het zou kunnen gebeuren dat een ander, die geen ingeland was, in een nabijgelegen waterschap bezittingen had, en dan ware het gevaarlijk zoo iemand te benoemen.

De heer *H. Verloren* is niet tegen de zaak, maar acht het moeijelijk om in een regl. een bepaald privilegie in te lasschen voor zekeren stand in de maatschappij. Het bezwaar dat de laatste spreker geopperd heeft kan zich ook bij de burgemeesters voordoen, die nu meestal werkelijk van meer dan eenen polder poldermeester zijn.

In stemming gebragt, wordt het voorstel van den heer *Lagerwey* met 25 stemmen, tegen die der heeren *Harmsen*, *Menso*, *Lagerwey*, *Bastert* en *Vos* verworpen.

Art. 5 wordt hierop zonder omvraag aangenomen.

Art. 6. Niemand is tot lid van het bestuur benoembaar, die aan een der leden, en bovendien niemand tot voorzitter benoembaar, die aan den penningmeester in den eersten of tweeden graad van bloedverwantschap of zwagerschap bestaat.

Zwagerschap, na de benoeming ontstaande, is geene reden tot aftreding.

Bij aftreding is hij niet herbenoembaar, door wiens huwelijk de zwagerschap is ontstaan.

Zwagerschap wordt ten deze voor opgeheven geacht door den dood der vrouw, die haar veroorzaakte.

Wanneer personen, die elkander in den verboden graad van bloedverwantschap of zwagerschap bestaan, te gelijker tijd zijn gekozen, moet de jongste in jaren wijken, tenzij de oudste van zijne keuze afstand doe.

Bij gelijken ouderdom beslist het lot.

De heer *H. Verloren* acht het wel eenigzins vreemd dat de Voorz., volgens de bijvoeging door de komm. voorgesteld op art. 7, zelf tevens penningmeester kan zijn doch, volgens art. 6, diens broeder niet. De zaak komt hem echter voor niet van dat aanbelang te zijn om daarvoor een amendement voor te stellen. Welligt kan de komm. eene gegronde reden voor deze anomalie opgeven.

De heer *v. Hoytema* zegt, dat de komm. geen bezwaar heeft gevonden, om, voor het geval dat geen geschikte penningmeester kan gevonden worden, den Voorz. tevens die betrekking te laten waarnemen.

De heer *Menso* heeft de beperking door het bloedverwantschap in het Geldersch regl. niet uitgestrekt gevonden tot den penningmeester en sekretaris; en in aanmerking nemende dat het regl. uitgaat van vrijzinnige beginselen, meent Spr., dat men daaraan konsekwent moet blijven en ziet hij niet waarom wel de Voorz. zelf maar niet diens broeder penningmeester zou mogen zijn, als de stemgeregtigden dat verlangden. Spr. stelt daarom voor, de woorden »en bovendien" tot en met »penningmeester" in de 1e al. weg te laten.

De heer *Boer* meent dat het beginsel, in die woorden uitgedrukt, zoo gestreng en algemeen mogelijk moet worden nageleefd, daar in eene goede administratie de Voorz. niet tevens de gelden beheert. Alleen voor zeer kleine polders is eene uitzondering gelaten, die slechts bij groote behoedzaamheid kan worden toegepast.

De heer *Menso* merkt aan, dat zijn amend. alleen strekt om het verbod ter zake der verwantschap op te heffen.

De heer *Boer* meent, dat als het niet goed is dat beheer aan den Voorz. op te dragen, het ook niet goed is er iemand mede te belasten die van nabij aan hem verwant is.

Het voorstel van den heer *Menso* wordt alsnu met 24 tegen 6 stemmen verworpen en het art. aangenomen. Voor het voorstel hebben gestemd de HH. *Menso*, *Harmsen*, *v. d. Poel*, *Vos*, *Jongeneel*, en *Strick v. Linschoten.* Art. 7 wordt zonder omvraag goedgekeurd.

Art. 8. De leden van het bestuur, de sekretaris, de penningmeester en de overige beambten en bedienden mogen middelijk noch onmiddelijk deelnemen aan pacht der goederen of inkomsten van het waterschap; zij mogen voor de pachters, aannemers of leveranciers geen borg blijven noch geld aan hen voorschieten, en geene vorderingen hoegenaamd ten laste van het waterschap koopen of beleenen, uitgezonderd aandeelen in geldleeningen.

De pachters, aannemers en leveranciers, bij alinea 1 bedoeld, hunne geldschieters en borgen, en zij, die in het bezit zijn van eene schuldvordering ten laste van het waterschap, ander dan een aandeel in eene geldleening, of die zoodanig eene schuldvordering hebben beleend, zijn niet tot lid van het bestuur, sekretaris, penningmeester, beambte of bediende benoembaar of verkiesbaar.

De heer *Menso* zegt, dat men door die uitsluiting der leden en beambten van het bestuur veelal de voornaamste ingelanden van de konkurrentie bij de verpachtingen zal afhouden.

De heer *v. Hoytema* zegt, dat de komm. niet veel voorliefde voor het art. heeft, dat alleen is voorgesteld, omdat het in de afd. was verlangd; zij meent zelfs nu, dat de uitsluiting zich zou moeten beperken tot de onderhandsche verpachtingen, waarom zij van de voordragt afziet en die van Gedep. Staten overneemt, luidende:

De leden van het bestuur mogen middelijk noch onmiddelijk deel nemen aan onderhandsche pacht der goederen of inkomsten van het waterschap, aan leveringen of aannemingen ten behoeve van hetzelve, aan het koopen van vorderingen ten laste van het waterschap, uitgezonderd aandeelen in geldleeningen.

De heer *Lagerwey* vraagt Gedep. Staten of het verbod niet tot den sekretaris of penningmeester moet worden uitgestrekt.

De *Voorz.* zegt, dat het verbod daartoe dient, dat het koll., dat tot de onderhandsche verpachting besluit, niet in zijn eigen belang zou besluiten, hetgeen niet kan gelden omtrent die beide ambtenaren.

De beraadslagingen gesloten zijnde, wordt het art. van Gedep. Staten zonder omvraag aangenomen en de verg. een kwartieruurs geschorst.

De werkzaamheden hervat zijnde, komt in behandeling.

Art. 9. In de waterschappen, waarin de leden van het bestuur niet door den koning moeten benoemd worden, krachtens de bepalingen van het koninklijk besluit van 29 Maart 1822 (staatsbl. no. 7), wordt de voorzitter benoemd door Gedep. Staten uit eene voordragt van drie personen, op te maken door het bestuur, ten zij het bijzonder reglement eene andere wijze van benoeming voorschrijft.

De overige leden van het bestuur worden gekozen door de vergadering van stemgeregtigde ingelanden, volgens de bepalingen van hoofdstuk II, § 2.

De heer *Bastert* zegt, dat op dit art. in de afdeelingen aanmerkingen zijn gemaakt, in den geest der komm. die dienaangaande de gronden van verdaging op het regl. voor den Lekdijk Bovendams rapport heeft uitgebragt (zie Notulen zomerverg. 1856 bijlage C.) Die komm. meende, dat het besluit van 1822 niet meer verbindend is. De verg. heeft zich daarmede destijds wel niet vereenigd. Ook Spr. heeft toen tegen het advies der komm. gestemd, omdat de zaak niet belangrijk genoeg was om er de goedkeuring van het regl. aan op te offeren. Hier wordt echter eene bepaalde uitzondering voorgesteld op de bevoegdheid van ingelanden om zelven een bestuur te kiezen. De Koning zal dat doen. Spr. gelooft dat die toestand ontstaan is doordien de leden dier besturen vroeger benoemd werden door de soevereine Staten. Bij de grondwet van 1815 is de benoeming, volgens art. 222, 2. al., aan den koning voorbehouden en op grond daarvan is het besluit van 1822 genomen; in de grondwet van 1848 werd echter die benoeming niet meer uitgezonderd van de bevoegdheid der Prov. Staten, en daarom gelooft Spr. dat het besluit. van 1822 feitelijk vervallen is. Het onderzoek der bijzondere regl. zal doen zien hoe die benoemingen vóór 1795 werden uitgeoefend, doch kon men nu tot een regel zonder uitzondering komen, dan ware de kwestie voor het vervolg opgelost. Spr. zou gaarne weten waarom de komm. die bepaling heeft opgenomen; in het Geldersch regl. vindt hij die niet en moet dus vragen of in Gelderland niet dergelijke polders bestaan hebben, waar de soeverein voor 1795 de benoeming deed?

De heer *v. Hoytema* begint met aan te merken dat de komm. het geheel met den heer *Bastert* eens is omtrent het in kracht blijven van het koninklijk besluit van 1822, en wijst vervolgens op hetgeen ten deze met de regl. voor den Lekdijk is geschied, en wat, vraagt Spr. daarop, stond nu der komm. te doen, nadat twee ministers dat onjuiste denkbeeld omtrent het in kracht blijven van het kon. besluit gehuldigd hadden? Het argument, dat het besl. vervallen is, ontleent Spr. aan het volgende betoog: in art. 222 der grondwet van 1815 staat: »De Staten hebben het toezigt en gezag over alle hooge en andere heemraadschappen, weteringen, enz. De laatstgoedgekeurde regl. dezer koll. maken den voet van derzelver inrigting uit, behoudens nogtans het regl. der Staten om daarin, onder goedkeuring des konings verandering te maken, enz." Tot zoover is de bepaling nagenoeg gelijk aan die van de grondw. van 1848, maar in die van 1815 stond nog, dat, wat de benoeming en het maken van voordragten aangaat, eene voordragt aan den Koning gedaan zou worden, en dat art. heeft aanleiding gegeven tot het besl. van 1822, dat eene regeling is van de koninklijke bevoegdheid, bij dat art. der grw. gegeven, en het is genomen naar aanleiding der voorstellen, door de verschillende Staten der prov. aan den Koning gedaan. In de grw. van 1848 echter wordt het toezigt aan de Staten opgedragen en de beperking ten aanzien der benoeming niet overgenomen. De grw. van 1815 had uitgewerkt en dus ook het besl. van 1822; krachtens art. 3 der addit. art. van de grw. van 1848 moest men echter aannemen, dat het besl. bestaan bleef tot het door eene andere wet was vervangen, en die meende de komm. nu te zien in de prov. wet, die het begrip aanneemt, dat de Staten het toezigt uitoefenen, zonder dat zij eenige beperking omtrent de benoeming bevat, en zoodra dus die wet in werking trad was het besl. vervallen. Hoezeer van dit alles overtuigd, heeft de komm. den door Gedep. Staten aangewezen weg gevolgd, en gemeend, niet ten derde male de goedkeuring van een regl. aan deze meening te moeten wagen. Rekent de verg., dat men dit wel moet doen, de komm. zal er zich niet tegen verklaren, maar zij vraagt, of de zaak daartoe gewigtig genoeg is.

De *Voorz.*, na aangemerkt te hebben dat de regering reeds twee malen in strijd met de meening van sommige leden der verg. beslist heeft, vraagt, of zij in deze dan zoo onjuist is. Spr. meent neen. Als hij in art. 222 der Gwt. van 1815 leest, dat wat de benoeming, enz. betreft, door de Staten der provinciën eene voordragt aan den koning zal gedaan worden, ziet hij daarin geen voorschrift, dat die nominatiën zelven aan den koning zullen worden aangeboden, maar dat omtrent de wijze waarop ten aanzien der benoemingen in de toekomst zal worden gehandeld, aan den koning eene voordragt zal geschieden. Aan die grondwettige verpligting is voldaan, en daarop is gevolgd het kon. besl. van 1822, de uitvoering van art. 222 regelende. In het derde der addit. artt. van de tegenwoordige grondwet leest Spr. »Alle op het oogenblik der afkondiging van de veranderingen in de grondwet verbindende wetten, reglementen en besluiten worden gehandhaafd, tot dat zij achtervolgens door andere worden vervangen." Het besluit van 1822 nu meent Spr. dat niet door eene wet is vervangen. In de prov. wet, waarop men zich beroept, leest Spr., in art. 138, dat de Staten bevoegd zijn behoudens de bepalingen der wet bij art. 191 der Gwt. gevorderd, de inrigtingen en reglementen der waterschappen te veranderen en nieuwe vast te stellen; zoolang die wet niet bestaat, geldt het kon. besl., dat nooit is ingetrokken of door eene wet krachteloos gemaakt, en zoolang het bestaat, moet iedere autoriteit, en in de eerste plaats de min. van binnenl. zaken, het handhaven.

De heer *v. Hoytema* beweert dat de bepalingen der wet bedoeld bij art. 191 niet bestaande, de regeling der wijze van benoeming niet van het maken der regl. is uitgezonderd, en dus de wet die de bevoegdheid tot het maken der regl. geeft die is, welke een einde maakt aan den provisionelen toestand. Hoezeer echter de komm. overtuigd is, gelooft zij toch dat het beter is, de argumenten niet meer aan den minister mede te deelen.

De heer *Bastert* wijst op art. 192 der G. W. waarin bepaald wordt dat de Staten in hunne prov. het toezigt hebben op de wateren, enz., en bevoegd zijn, onder 's konings goedkeuring, in de bestaande inrigtingen en reglementen der waterschappen, behoudens de bepalingen der twee voorgaande artikelen, veranderingen te maken en nieuwe vast te stellen. Spr. kan niet onderstellen dat art. 3 der add. artt. een daarmede strijdig besluit zal handhaven. Spr. meent dat daaruit is af te leiden, dat de grondwetgever van 1848 de laatste alinea van art 222 der G. W. van 1815 opzettelijk heeft doen vervallen, en met die alinea vervalt ook de daaruit voortvloeijende regeling. Spr. wil niet den koning eenig regt ontnemen, maar aan ingelanden een regt hebben toegekend, dat hij meent dat hun toekomt, overeenkomstig onze staatsregeling. Spr. acht het mogelijk dat, gaat men hiernaar te werk, het regl. niet worde goedgekeurd, maar dat is hem geen hinderpaal voor de verg. om, in den kring hare bevoegdheid, voor te dragen wat haar doelmatig voorkomt. Moet men later toch toegeven, dan doet men dat op uitdrukkelijk verlangen der regering, — *contre la force il n'y a pas de résistance.* Spr. stelt dus voor, het eerste gedeelte van het art. weg te laten en te lezen: »De Voorz. enz."

De heer *Menso* wijst op de beperking in art. 192; »behoudens de bepaling der twee voorgaande artt.", in 190 nu staat dat de koning het oppertoezigt heeft over alles wat betreft den waterstaat, enz; sluit dus het woord toezigt de benoemingen in zich, dan zal het oppertoezigt wel alle mogelijke benoemingen omvatten. Spr. wijst ook op de tweede beperking, art. 191, houdende dat de wet het algemeen en bijzonder bestuur van den waterstaat regelt; die wet ontbreekt en deze is het die het kon. besl. van 1822 zou moeten vervangen. Spr. doet ten slotte den heer *Bastert* opmerken, dat volgens het Geldersch regl. de benoeming door den koning geschiedt.

De heer *Bastert* zegt dat in dat regl. van Gelderland bepaald is dat de poldermeesters worden benoemd door Gedep Staten. In artt. 190 en 191 der G. W., zegt Spr. verder, wordt gesproken van *waterstaat*, hetgeen niet hetzelfde is als *waterschappen*. Spr. meent dat onder de ruime bepalingen van 192 wel degelijk ook het punt der benoemingen behoort.

De heer *Menso* zegt dat volgens art. 16 van het Geld. regl. de heemraden worden benoemd door den koning; dat de poldermeesters niet door den koning benoemd worden, meent Spr. dat hier niets bewijst.

De *Voorz.* merkt aan, dat art. 192 duidelijk uitmaakt, dat de waterschappen behooren tot den waterstaat, door de verwijzing nl. naar de twee voorgaande artt.

De heer *Pabst* meent, dat men door de verwijzing naar het besl. weg te laten, zal beletten, dat het regl. niet wordt goedgekeurd en ook maken dat het van kracht blijft, als een minister mogt optreden die eene andere zienswijze ware toegedaan.

De heer *v. Hoytema* zegt, dat de voorstelling van den Voorz. omtrent de 2. alinea van art. 222 der Grw., dat nl. de Staten eene voordragt zouden doen omtrent de *regeling der wijze* van benoeming in het algemeen, juist is, doch dat dit zijne gevolgtrekking slechts kan versterken, want de Grondwet van 1815 behield nu den koning de regeling der wijze van benoeming voor, die van 1848 doet dat niet, en buiten het overgangsartikel was dus dat voorbehoud vervallen; nu zegt de prov. wet dat de Staten bevoegd zijn veranderingen te maken in de bestaande reglementen en nieuwe daar te stellen, — de bijzondere regl. bevatten bepalingen omtrent de benoemingen en dus is het nu de eerste maal dat de Staten gebruik maken van de bevoegdheid hun bij de Grw. van 1848 gegeven.

De heer *Pabst* stelt de weglating der aanhaling voor.

De heer *v. Hoytema* zegt dat men dan zou kunnen meenen dat nog andere bepalingen die benoeming aan den koning voorbehielden, terwijl juist dat besl. de eenige beperking is, zoo het er eene is.

De heer *Pabst* zegt, dat hij het voorstel doet om nu geen reden te geven tot niet goedkeuring van het regl., terwijl het art. toch zijne kracht behoudt voor het geval een ander minister later mogt meenen, dat de koning niet bevoegd was de benoeming te doen, terwijl men het voordeel heeft dat men toch nog wagen kan het gevoelen van den minister te vernemen.

De heer *v. Hoytema* ziet er veel bezwaar van te gemoet bij het maken der bijzondere regl., daar men dan telkens zal moeten onderzoeken of in de afzonderlijke polders nog andere redenen zijn waarom de koning moet benoemen en dan zal men eindelijk toch terugkomen tot het besluit van 1822; of men dat besluit nu wil verbergen of niet, door het niet te noemen, het bestaat toch, en zal steeds en in ieder geval een punt van onderzoek moeten uitmaken.

De heer *Pabst* zegt, dat geen sprake kan zijn van verbergen: doch dat bij het ministerie eene veranderde zienswijze kan komen, en liet men er de aanhaling in, men er dan altijd aan gebonden zou zijn. Ook zou men het art. gelijk het nu luidt, moeten veranderen, als het besluit werd ingetrokken, en volgens Spr.'s voorstel ware dat niet noodig.

De beraadslagingen worden gesloten en het voorstel van den heer *Bastert* met 31 stemmen tegen die der HH. *Bastert* en *H. Verloren* verworpen. Het voorstel van den heer *Pabst* wordt mede verworpen, met 24 stemmen; voor, de HH. *Huydecoper*, *Pabst*, *H. Verloren*, *v. d. Poel*, *de Heus*, *Jongeneel*, *Harmsen*, *Vos* en *Menso*.

Het art. wordt hierop met de beide volgende goedgekeurd.

Art. 12. De gewone twee jaarlijksche benoemingen hebben plaats in de maand April of Mei zoo mogelijk gelijktijdig met het doen der rekening.

Voor tusschentijds opengevallen plaatsen heeft de benoeming plaats binnen zes maanden na dat openvallen.

De alsdan benoemden hebben slechts zoo lang zitting als degenen zouden gehad hebben, in wier plaats zij gekozen zijn.

Van iedere benoeming wordt mededeeling gedaan aan Gedep Staten.

De Komm. geeft te kennen, dat zij de woorden »zoo mogelijk gelijktijdig met het doen der rekening" wenscht te doen vervallen.

De heer *Bastert* geeft in bedenking of dit wel noodig is, daar er waterschappen zullen zijn waar niet in bureaux gekozen wordt. De bepaling is fakultatief en het belang der te behandelen zaken meent Spr. dat ingelanden meer ter verg. zal heenlokken.

De heer *v. Hoytema* zegt, dat het art. gesteld is in de veronderstelling dat in de stembureaux gekozen werd; Spr. acht het [illegible], dat in de bureaux waar niet het bestuur zit en ook geene verg. gehouden wordt, desverkiezende de rekening zal kunnen worden behandeld.

De heer *v. Tuyll* meent, dat in kleine waterschappen het zeer goed gelijktijdig kan geschieden.

De heer *Lagerwey* stemt hiermede in en acht het beter de ingelanden niet telkens lastig te vallen door herhaalde bijeenroepingen.

De heer *v Hoytema* meent, dat, waar voor kleinere waterschappen verg. gehouden worden, zulks bepaald wordt in het bijzonder regl., dat ook kan bepalen, dat de verkiezing zal zamenloopen met het doen der rekening.

De heer *v. Tuyll* stelt voor al. 1, art. 12 te behouden gelijk door Gedep. Staten is voorgesteld.

Dit voorstel wordt met 24 stemmen aangenomen; tegen de heeren *Boer*, *v. Nooten*, *v. Hoytema*, *Schas*, *H. Verloren*, *Cordes* en *de Kock*.

De artt. 13 tot en met 18 *d* worden zonder omvraag aangenomen.

Art. 18e. Gedep. Staten beslissen zoo spoedig mogelijk bij een met redenen omkleed besluit.

Zij zijn bevoegd de geheele verkiezing nietig te verklaren, en gelasten alsdan, dat er tot eene nieuwe worde overgegaan binnen eene maand na de dagteekening van hun besluit.

Ter uitoefening van hunne bevoegdheid kunnen zij alle tot de verkiezing betrekkelijke stukken van het bestuur opvorderen.

Hunne beslissing wordt medegedeeld aan hem, die in beroep is gekomen, en aan het bestuur, die beide binnen veertien dagen in beroep kunnen komen bij den koning.

De eerstgenoemde is op straffe van nietigheid van het beroep verpligt hiervan vóór den afloop van die veertien dagen het bestuur kennis te geven.

Hangende een hooger beroep op den koning wordt tot geene nieuwe verkiezing overgegaan.

De heer *Bastert* meent, dat het beter ware te lezen: »De bezwaren gegrond bevonden zijnde, enz."

De heer *v. Hoytema* acht het overbodig, daar Gedep. Staten het niet zullen doen als zij de bezwaren niet gegrond bevinden.

De heer *Menso* zou er toch voor zijn eenige aanwijzing te geven, daar de bevoegdheid, hier verleend, zoo onbepaald mogelijk is.

De *Voorz.* meent, dat al. 2 het gevolg is van al. 1; de beslissing omtrent het geschil moet voorafgaan, en dan heeft men in een met redenen omkleed besluit beslist dat de verkiezing vernietigd wordt. Spr. acht het natuurlijk, dat de bezwaren gegrond moeten bevonden zijn.

De heer *v. Beeck Calkoen* leest in dit art. twee gevallen, het eene dat de klagten van buiten af ter kennis van Gedep. Staten worden gebragt, het andere dat zij zich ambtshalve de zaak zullen aantrekken.

De heer *v. Hoytema* zegt, dat dit onderscheid er niet in ligt. Gedep. Staten beslissen in hooger beroep bij een met redenen omkleed besluit; is er dus geen beroep gedaan dan wordt niet beslist.

De heer *Bastert* ziet wel eenige onduidelijkheid in de bepaling en stelt daarom voor de 1. en 2. al. te vervangen door het volgende: »De bezwaren gegrond bevonden zijnde, wordt door Gedep Staten bij een met redenen omkleed besluit, de gedane keuze vernietigd en wordt tot eene nieuwe verkiezing, binnen eene maand na dagteekening van hun besluit, overgegaan."

Vervolg hierna.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.